

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради

Гірського ліцею

Протокол № 1 від 28.08.2026 року

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора Гірського ліцею

від 31.08.2026 року № 106

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність

у Гірському ліцеї

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про академічну доброчесність у Гірському ліцеї (далі — Положення) розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX (далі — Закон), інших актів законодавства України у сфері освіти, а також Статуту Гірського ліцею (далі — Ліцей).

1.2. Положення визначає цінності та принципи академічної доброчесності, права й обов'язки суб'єктів академічної діяльності Ліцею, види порушень академічної доброчесності, заходи реагування на них, а також процедури виявлення, розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності та оскарження рішень.

1.3. Положення є внутрішнім актом Ліцею з питань академічної доброчесності в розумінні пункту 4 частини першої статті 1 Закону та є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти Ліцею.

1.4. Дія Положення поширюється на:

- педагогічних працівників Ліцею;
- здобувачів освіти (учнів) Ліцею;
- вступників до Ліцею;
- батьків та інших законних представників неповнолітніх здобувачів освіти;

- інших осіб, залучених до освітнього процесу, проведення олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань, вступних випробувань, оцінювання результатів навчання в Ліцеї (далі разом — суб'єкти академічної діяльності Ліцею).

1.5. У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, наведених у статті 1 Закону, зокрема:

- автор — фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);
- академічна доброчесність — сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності;
- академічний твір — твір у сфері освіти, зокрема кваліфікаційна робота, науково-дослідницька робота, творчий (мистецький, дослідницький) проєкт, реферат, есе, підготовлені здобувачем освіти чи педагогічним працівником;
- навчальна робота — результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, цифровій чи іншій формі;
- джерело інформації — друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;
- уповноважений орган — Комісія з академічної доброчесності Ліцею, утворена відповідно до розділу 5 цього Положення;
- уповноважена особа — педагогічний працівник Ліцею, уповноважений реагувати на порушення академічної доброчесності та розглядати відповідні повідомлення у випадках, визначених цим Положенням.

1.6. Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті засновника та є обов'язковим для ознайомлення всіма учасниками освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Базовими цінностями академічної доброчесності в Ліцеї є:

- чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;
- довіра до результатів навчальної та іншої академічної діяльності інших осіб;
- повага до честі й гідності кожного члена спільноти Ліцею, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності;

- справедливість у ставленні один до одного, послідовне й неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів навчання;
- відповідальність за результати власної академічної діяльності;
- стійкість у доброчесній поведінці незалежно від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності в Ліцеї.

2.2. Основними принципами академічної доброчесності в Ліцеї є:

- пріоритетність виховних, навчальних і роз'яснювальних заходів у забезпеченні академічної доброчесності здобувачів освіти;
- відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види її порушень та відповідальність за них;
- нульова толерантність до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;
- повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої особи та непорушність прав інтелектуальної власності;
- уникнення конфлікту інтересів під час оцінювання, розгляду повідомлень про порушення та прийняття рішень.

РОЗДІЛ 3. СУБ'ЄКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

3.1. Педагогічні працівники

3.1.1. Педагогічні працівники Ліцею зобов'язані:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- будувати навчання на достовірних, перевірених даних, що відповідають сучасному стану знань;
- чітко визначати очікувані результати навчання, вимоги до виконання навчальних завдань та прозорі, заздалегідь оприлюднені критерії оцінювання;
- доброчесно оцінювати навчальні роботи здобувачів освіти та переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом та стимулюванням сприяти формуванню культури академічної доброчесності серед учнів;

- невідкладно, неупереджено й невибірково реагувати на будь-які ознаки порушення академічної доброчесності та вживати передбачених цим Положенням заходів;
- уникати завдань, що передбачають механічне відтворення загальнодоступної інформації, натомість формувати завдання, які сприяють самостійності та критичному мисленню здобувачів освіти.

3.1.2. Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними або методичними цілями (зокрема для формування критичного мислення).

3.2. Здобувачі освіти (учні)

3.2.1. Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає групову роботу або допомога дозволена умовами завдання;
- у разі використання в навчальній роботі результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (текстів, зображень, ідей, даних тощо) зазначати посилання на відповідне джерело та/або автора;
- не включати до нової роботи раніше виконану власну роботу (повністю або частково) без дозволу вчителя, якщо це не передбачено умовами завдання;
- у разі використання результатів, згенерованих засобами штучного інтелекту, повідомляти про це у порядку, визначеному вчителем/адміністрацією Ліцею;
- не пропонувати, не отримувати і не надавати недозволену допомогу під час виконання навчальних завдань та оцінювання.

3.2.2. Здобувач освіти, якого схиляють до порушення академічної доброчесності, зобов'язаний відмовитися від вчинення такого порушення та невідкладно, не пізніше наступного робочого дня, повідомити про це класного керівника, заступника директора або Комісію з академічної доброчесності.

3.2.3. Здобувачі освіти мають право на доброчесне оцінювання результатів своєї навчальної діяльності, на ознайомлення з критеріями оцінювання, на оскарження результатів оцінювання та рішень щодо притягнення до академічної відповідальності в порядку, визначеному цим Положенням.

3.3. Батьки (законні представники) здобувачів освіти

3.3.1. Батьки та інші законні представники неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

- формувати в дітей усвідомлення необхідності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- заохочувати та стимулювати дітей до дотримання академічної доброчесності;
- сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності та співпрацювати з Ліцеєм у разі розгляду повідомлень про можливі порушення.

3.4. Адміністрація Ліцею

3.4.1. Директор Ліцею забезпечує функціонування системи академічної доброчесності Ліцею, зокрема шляхом:

- організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення внутрішніх актів з питань академічної доброчесності на офіційному вебсайті засновника;
- проведення регулярних заходів з підвищення обізнаності учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- забезпечення фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності та належного їх розгляду;
- забезпечення документування прийнятих рішень та їх розміщення на офіційному вебсайті засновника з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних.

РОЗДІЛ 4. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак: обман; несправедливість (упереджене ставлення, упереджене оцінювання, надання/отримання незаслуженої переваги); бездіяльність або несвоєчасне виконання визначених обов'язків; привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи.

4.2. У Ліцеї порушеннями академічної доброчесності, зокрема, визнаються:

- академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) чужого результату як власного та/або відтворення в навчальній роботі чужого твору без посилання на джерело чи автора;
- відчуження авторства — видання чужої роботи (її частини) за власну шляхом її передання здобувачем іншій особі для подальшого оприлюднення під іменем, що не є автором;
- приписування авторства — зазначення серед авторів роботи особи, яка не брала участі в її створенні;

- фабрикація — вигадкування даних чи фактів про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- фальсифікація — свідомо зміна наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації про результати діяльності;
- недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, — видання таких результатів за власні без відповідного зазначення цього факту;
- недоброчесне оцінювання — свідоме порушення встановлених вимог до оцінювання, що призвело до необ'єктивного завищення або заниження оцінки;
- несамостійне виконання завдання — виконання навчального чи конкурсного завдання із залученням недозволених джерел інформації, технічних засобів та/або недозвільної допомоги інших осіб (зокрема списування);
- недозволена допомога — надання допомоги, не передбаченої умовами завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки;
- академічний саботаж — дії чи бездіяльність, що перешкоджають реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її навчальній діяльності;
- схиляння до порушення академічної доброчесності — прохання, вмовляння, погроза, примушування чи інша форма спонукання особи до вчинення такого порушення;
- інституційні порушення — бездіяльність Ліцею щодо розбудови системи забезпечення академічної доброчесності, безпідставне залишення повідомлень без розгляду, невжиття заходів реагування на встановлені факти порушень.

4.3. Особа не вважається такою, що вчинила приписування авторства, якщо включення її до складу авторів здійснено без її відома.

4.4. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що вчинив порушення академічної доброчесності, лише після встановлення цього факту в порядку, визначеному розділом 6 цього Положення (принцип презумпції академічної доброчесності).

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЛІЦЕЇ

5.1. Загальні заходи

5.1.1. Система забезпечення академічної доброчесності Ліцею включає: внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності; ви-

моги до виконання й оцінювання навчальних робіт; заходи з формування культури академічної доброчесності; Комісію з академічної доброчесності; процедуру розгляду повідомлень про порушення та порядок оскарження рішень.

5.1.2. Ліцей щорічно проводить для здобувачів освіти навчання (класні години, тренінги, інструктажі) з питань академічної доброчесності та основ академічного письма з урахуванням вікових особливостей учнів.

5.1.3. Ліцей вживає заходів для запобігання надмірному навчальному навантаженню здобувачів освіти та забезпечує відповідність обсягу і складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному на їх виконання.

5.2. Комісія з академічної доброчесності

5.2.1. Комісія з академічної доброчесності Ліцею (далі — Комісія) є уповноваженим органом Ліцею, що розглядає повідомлення про порушення академічної доброчесності та приймає рішення про застосування заходів реагування.

5.2.2. Комісія утворюється наказом директора Ліцею за поданням педагогічної ради строком на один навчальний рік у складі не менше 5 осіб, до якого входять: заступник директора з навчально-виховної роботи (голова Комісії), не менше двох педагогічних працівників, представник органу учнівського самоврядування (для участі в розгляді питань щодо здобувачів освіти віком від 14 до 18 років у випадках, визначених пунктом 6.6 цього Положення) та за потреби — представник батьківської ради.

5.2.3. Не може бути членом Комісії особа, яка має конфлікт інтересів щодо питання, яке розглядається. У такому разі до розгляду можуть залучатися педагогічні працівники інших закладів освіти як експерти.

5.2.4. Комісія діє на засадах колегіальності, неупередженості, гласності (з дотриманням прав на захист персональних даних) та презумпції академічної доброчесності.

5.3. Перевірка робіт на ознаки порушення

5.3.1. Творчі, дослідницькі, конкурсні та олімпіадні роботи здобувачів освіти, а також матеріали, що готуються Ліцеєм до друку чи оприлюднення, підлягають перевірці на відсутність ознак академічного плагіату із застосуванням доступних Ліцею засобів (програмного забезпечення) такої перевірки за рішенням адміністрації Ліцею.

5.3.2. Порядок і випадки обов'язкової перевірки конкретних видів робіт визначаються окремим наказом директора Ліцею.

РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, має право письмово (у паперовій чи електронній формі) повідомити про це класного керівника, заступника директора, директора Ліцею або безпосередньо Комісію за формою, наведеною в Додатку 1 до цього Положення.

6.2. Директор Ліцею (уповноважена ним особа) протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення ухвалює рішення про його передання до розгляду Комісією, крім випадку, якщо здобувач освіти визнає факт порушення і санкція визначається без проведення повної процедури згідно з пунктом 6.5 цього Положення.

6.3. Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена в ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності і можуть бути перевірені. В іншому разі Комісія має право залишити повідомлення без розгляду, повідомивши про це заявника з обґрунтуванням причин.

6.4. Комісія протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення ухвалює рішення про початок розгляду або про залишення повідомлення без розгляду, а також надсилає (надає) особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та інформує її про дату, час і місце розгляду не пізніше як за три робочі дні до розгляду.

6.5. Розгляд повідомлення та ухвалення рішення здійснюються у строк, що не перевищує одного місяця з дня реєстрації повідомлення. У виняткових випадках, що потребують проведення додаткової перевірки, цей строк може бути продовжено головою Комісії, але загалом не може перевищувати шести місяців з дня реєстрації повідомлення.

6.6. Особа, стосовно якої розглядається повідомлення, має право особисто або через представника: бути поінформованою про початок розгляду, дату, час і місце засідання; бути присутньою під час розгляду; ознайомлюватися з матеріалами та надавати до них зауваження; надавати усні й письмові пояснення або відмовитися від їх надання; брати участь у дослідженні доказів.

6.7. У разі визнання здобувачем освіти факту вчинення порушення академічної доброчесності санкцію визначає уповноважена особа (класний керівник, заступник директора) відповідно до пункту 7.1 цього Положення без дотримання повної процедури розгляду, визначеної пунктами 6.2–6.6.

6.8. У разі невизнання здобувачем освіти факту порушення та/або незгоди із визначеною санкцією питання розглядається Комісією в повному складі, до якого обов'язково включається представник органу учнівського самоврядування Ліцею.

6.9. Розгляд питання щодо здобувачів освіти віком від 14 до 18 років здійснюється із запрошенням їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує сам здобувач освіти. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на момент вчинення порушення досягла 14-річного віку; до здобувачів освіти молодшого віку застосовуються виключно виховні заходи.

6.10. Рішення Комісії про притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим і містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності та застосовану санкцію; оформлюється актом за формою, наведеною в Додатку 2 до цього Положення, підписується головою та членами Комісії.

6.11. Рішення Комісії набирає чинності з дня його оприлюднення (доведення до відома) та може бути оскаржене особою, стосовно якої його ухвалено, або особою, яка подала повідомлення, директору Ліцею, а щодо рішень, ухвалених директором особисто, — педагогічній раді Ліцею, протягом 10 календарних днів з дня ознайомлення з рішенням.

6.12. Скарга розглядається протягом 15 календарних днів з дня її надходження. За результатами розгляду скарги рішення Комісії залишається без змін, скасовується повністю або частково, або справа повертається на новий розгляд.

РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. До здобувачів освіти застосовуються такі виховні заходи реагування: відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та/або академічного письма; усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності; письмове попередження із занесенням до особової справи; повторне виконання навчального завдання.

7.2. У межах притягнення до академічної відповідальності до здобувачів освіти можуть застосовуватися: незарахування результатів виконаного із порушенням завдання; повторне проходження відповідного оцінювання (включно з підсумковим оцінюванням); повторне проходження відповідного освітнього компонента; для вступників та учасників конкурсів (олімпіад, турнірів, змагань) — припинення участі у заході та/або анулювання його результатів.

7.3. До педагогічних працівників Ліцею за порушення академічної доброчесності можуть застосовуватися: догана; відсторонення від участі у проведенні процедур оцінювання, вступних випробувань, олімпіад, турнірів, конкурсів на строк від одного до трьох років; недопущення протягом одного—трьох років до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання; позбавлення будь-яких видів заохочень (відзнак, заохочувальних виплат тощо) протягом одного року; у випадках, передбачених законом (зокрема відчуження чи приписування авторства), — звільнення із займаної посади з підстав, визначених Кодексом законів про працю України.

7.4. Санкції застосовуються з дотриманням принципів обов'язковості й своєчасності реагування, співмірності порушення й заходу реагування, неупередженого ставлення до особи та презумпції академічної доброчесності. До особи може бути застосовано одну або декілька санкцій одночасно.

7.5. Забороняється встановлювати різні санкції за порушення академічної доброчесності залежно від громадянства, джерела фінансування навчання здобувача освіти чи інших ознак, заборонених законодавством у сфері запобігання дискримінації.

7.6. Забороняється оцінювати особу, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші подібні ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених критеріїв.

РОЗДІЛ 8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради Ліцею та вводиться в дію наказом директора Ліцею.

8.2. Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті засновника протягом п'яти робочих днів з дня його введення в дію.

8.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться в порядку, встановленому для його затвердження.

8.4. Питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», іншого законодавства України у сфері освіти та Статуту Ліцею.

8.5. У разі внесення змін до законодавства України, що регулює питання академічної доброчесності, положення цього документа застосовуються в частині, що йому не суперечить, до приведення Положення у відповідність із таким законодавством.

ПОВІДОМЛЕННЯ
про порушення академічної доброчесності

Голові Комісії з академічної доброчесності Гірського ліцею

від _____

(ПІБ заявника, статус / клас)

1. Відомості про особу, стосовно якої повідомляється про можливе порушення:

_____.

2. Дата, місце та обставини, за яких виявлено ознаки порушення академічної доброчесності: _____

_____.

3. Вид навчальної/академічної роботи, щодо якої виявлено ознаки порушення:

_____.

4. Опис ознак порушення академічної доброчесності (з посиланням на конкретний вид порушення відповідно до розділу 4 Положення):

_____.

5. Докази, що підтверджують викладену інформацію (перелічити, додати за наявності): _____

_____.

Дата: _____

Підпис: _____

АКТ

про встановлення факту порушення академічної доброчесності

м. _____

«___» _____ 20__ року

1. Комісія з академічної доброчесності Гірського ліцею у складі:

_____,
розглянувши повідомлення від _____ № ____ щодо _____
_____, встановила таке.

2. Обставини справи: _____

_____.

3. Досліджені докази: _____

_____.

4. Установлений вид порушення академічної доброчесності (відповідно до розділу 4 Положення): _____.

5. Застосований захід реагування (відповідно до розділу 7 Положення):

_____.

6. Порядок та строк оскарження цього рішення: протягом 10 календарних днів з дня ознайомлення з цим актом — директору Ліцею (педагогічній раді Ліцею).

Голова Комісії: _____ (_____)

Члени Комісії: _____ (_____)

_____ (_____)

З актом ознайомлений(-а): _____ (_____)